

DIMS JAARBERICHT 2008

DIMS netwerk

In 2008 is het DIMS netwerk verder uitgebreid. Eind 2008 opende Verslavingszorg Noord-Nederland een inleverpunt in Assen, waarmee na Friesland en Groningen ook de provincie Drenthe onderdeel uitmaakt van het netwerk. Verder sloot ook Indigo, de instelling voor verslavingszorg in Zeeland, zich in 2008 aan bij het DIMS, waarmee nu sprake is van een complete landelijke dekking.

Incidentenmonitor

In Nederland is geen landelijke registratie van incidenten als gevolg van drugsgebruik. Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het DIMS een systeem ontwikkeld voor het registreren van dergelijke incidenten. In 2009 wordt middels een pilot in 4 regio's gekeken naar de haalbaarheid van het systeem. In deze regio's zullen spoedeisende hulpdiensten, centrale posten ambulancevervoer en GGD'en drugsgerelateerde gezondheidsincidenten gaan registreren. Na evaluatie van deze pilot zal bekeken worden of het systeem landelijk ingevoerd kan worden.

DIMS netwerk

Het DIMS bestaat uit een coördinerend bureau op het Trimbos-instituut, het DeltaLab en een netwerk van DIMS-deelnemers: BoumanGGZ, Brijder Verslavingszorg, Centrum Maliebaan, GGZ Noord- en Midden Limburg, Indigo, Iriszorg, Jellinek, Mondriaan Zorggroep, Novadic-Kentron, Parnassia, Stichting Adviesburo Drugs, Stichting Mainline, Stichting Trajekt, Tactus, Verslavingszorg Noord-Nederland.

Kwaliteitssystemen

Het DIMS werkt volgens een speciaal voor het DIMS ontwikkeld kwaliteitssysteem, een systeem van Good Testing Practice (GTP). Zowel voor het DIMS-bureau als de DIMS-deelnemers zijn alle procedures, werkwijzen en verantwoordelijkheden vastgelegd in protocollen en richtlijnen. Het onderzoeken van drugs en het informeren van gebruikers gebeurt bij alle DIMS-deelnemers op uniforme wijze. Het DeltaLab, waar alle analyses worden uitgevoerd is CCKL geaccrediteerd.

Verspreiding kennis

Op het gebied van kennis over het vóórkomen van (synthetische) drugs levert DIMS zowel nationaal als internationaal een belangrijke bijdrage, onder andere door aanlevering van gegevens aan: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Nationale Drug Monitor (NDM), Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM), Drugs Infolijn, Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en EHBO diensten op grote dans-evenementen. Ook is DIMS deelnemer van het Europese Early Warning System (EWS).

Kijk voor uitgebreide informatie
over drugs op
www.drugsinfo.nl

Publicaties

1. Keijsers L., Bossong M.G., Waarlo A.J. (2008) *Participatory evaluation of a Dutch warning campaign for substance-users*. Health, Risk and Society 10 (3), 283 – 295.
2. Bossong M., Brunt T., Van Dijk J., Rigter S., Hoek J., Goldschmidt H., Niesink R. (2009) *mCPP: an undesired addition to the ecstasy market*. J Psychopharmacol. 2009 Mar 20. [E-pub ahead of print]
3. Brunt T.M., Rigter S., Hoek J., Vogels N., van Dijk J.P. & Niesink R.J.M. (2009). *An analysis of cocaine powder in the Netherlands: content and health hazards due to adulterants*. Addiction. In press (May issue).
4. Niesink R.J.M., Rigter S., Hoek J. & Goldschmidt H.. *THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops (2007-2008)*. Utrecht, juni 2008, Trimbos-instituut.

Of ze nu verboden zijn of niet, mensen gebruiken drugs. Het gebruik van drugs brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Daarom is in 1992 het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) opgericht. DIMS heeft twee taken: monitoring en surveillance. Monitoring heeft als doel om te weten wat er op de markt van illegale uitgaansdrugs wordt aangeboden. Surveillance heeft als doel gevaren voor de volksgezondheid te signaleren.

DIMS voert deze taken uit door drugs te analyseren op samenstelling. Deze drugs worden aangeboden door gebruikers zelf. Na de analyse krijgen zij informatie over de samenstelling en de mogelijke risico's. In ruil daarvoor geven zij informatie over het gebruik van de drug. Als stoffen worden aangetroffen met een direct gevaar voor de volksgezondheid, worden regionale of landelijke waarschuwingsacties opgezet. DIMS start een landelijke waarschuwingscampagne (Red Alert) wanneer stoffen worden gevonden met een acuut risico voor de volksgezondheid. Hierbij wordt een procedure gevolgd die is opgesteld in samenwerking met het ministerie van VWS, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de deelnemende instellingen.

DIMS is een netwerk van alle instellingen voor verslavingszorg, verspreid over heel Nederland. De medewerkers van de aangesloten instellingen staan door het testen wekelijks in contact met gebruikers. Op deze wijze vindt op een snelle, effectieve manier informatie-uitwisseling over nieuwe drugs plaats. DIMS is daardoor meestal als eerste op de hoogte van nieuwe pillen, nieuwe drugs en nieuwe vormen van gebruik.

Dit jaarbericht geeft een beeld van de belangrijkste ontwikkeling in 2008 voor de meest gebruikte drugs in Nederland.

Colofon

Samenstelling:
Peter van Dijk, pdijk@trimbos.nl

Productiebegeleiding:
Joris Staal

Vormgeving:
Ladenius Communicatie BV,
Houten

Fotografie:
ANP en Erik den Oude

Deze uitgave is te bestellen via www.trimbos.nl, onder vermelding van artikelnummer **AF0872**. U krijgt een factuur voor de betaling.

© 2009, Trimbos-instituut, Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

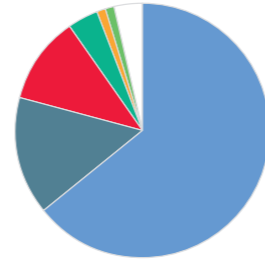
Drugsmarkten

Onderzochte drugsmonsters

Steeds meer (potentiële) gebruikers laten hun drugs onderzoeken. Bij de DIMS-deelnemers werden in totaal 6200 drugsmonsters aangeboden, waarvan er 4671 in het laboratorium werden geanalyseerd. Het grootste deel van alle aangeleverde drugs was aangekocht als XTC (3984).

Aandeel van de bij DIMS aangeleverde drugs

XTC	3984
speed	928
cocaïne	699
GHB	230
LSD	79
ketamine	60
overige	220

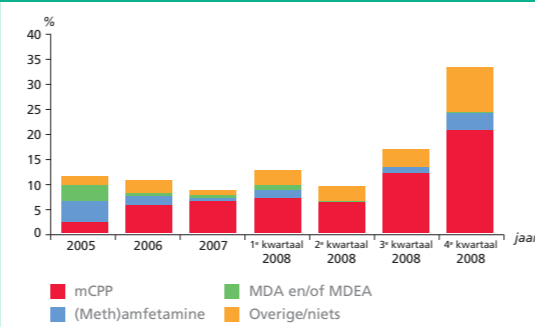
XTC

- De werkzame stof van XTC is MDMA of varianten daarvan (MDA/MDEA). De afgelopen jaren bevatten XTC-pillen in veruit de meeste gevallen ook daadwerkelijk MDMA. Het aandeel van alle onderzochte pillen dat geen MDMA bevatte, schommelde sinds 2000 tussen de 3 en 12%.
- In de loop van 2008 heeft zich een opvallende verandering voorgedaan op de XTC markt. Het aandeel pillen dat geen MDMA bevatte, steeg fors in de tweede helft van het jaar. In het vierde kwartaal bevatte 34% van de in het laboratorium geanalyseerde pillen geen XTC (MDMA). De vermoedelijk oorzaak hiervan is een tekort aan grondstoffen voor de productie van XTC.
- Het grootste deel van de XTC-pillen zonder MDMA bleek na laboratoriumanalyse de stof mCPP (zie kader) te bevatten. Andere stoffen die vaak werden aangetroffen zijn amfetamine en cafeïne.
- Pillen met mCPP bevatten gemiddeld 25 mg van deze stof, met een spreiding van 1 tot 80 mg. Deze hoeveelheden komen overeen met doseringen in klinische tests waarbij mCPP oraal werd toegediend.
- De gemiddelde hoeveelheid MDMA per pil in 2008 was 81 mg. Dit komt overeen met het ge-

mCPP (meta-ChloorPhenylPiperazine) is een farmacologisch actieve metaboliet van antidepressiva zoals trazodone en nefazodone. Het middel is vaak gebruikt in klinische onderzoeken naar de werking van serotonine in de hersenen. Net als XTC (MDMA) verhoogt mCPP de afgifte van serotonine in de hersenen. Serotonine veroorzaakt bij XTC het gelukzalige gevoel.

Bij gebruik van mCPP overheersen echter de bijwerkingen, zoals misselijkheid, duizeligheid, hallucineren en paniekaanvallen. Een belangrijk verschil met MDMA is dat mCPP niet oppeppend werkt doordat het nauwelijks de afgifte van dopamine stimuleert. Van mCPP is niet aangetoond dat het neurotoxisch is. MDMA is dat, afhankelijk van de dosering en frequentie van gebruik, wel.

Percentage XTC-pillen zonder MDMA

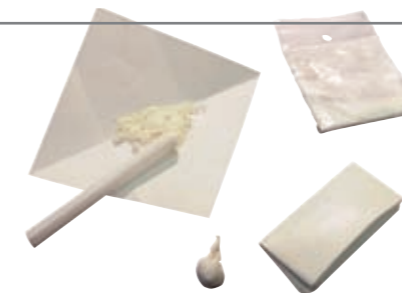
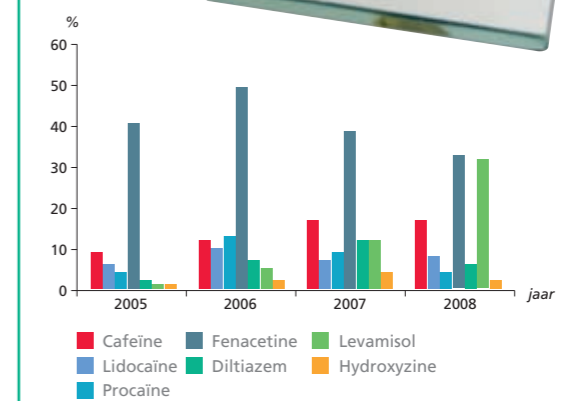
middelde in de voorgaande jaren. Het gemiddelde daalde wel in de loop van het jaar van 85 mg in het begin van 2008 naar 69 mg in het vierde kwartaal.

Informatie over het laten onderzoeken van drugs is te vinden op www.drugs-test.nl

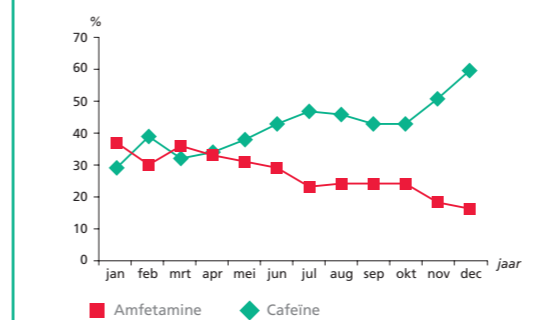
Cocaïne

- Ruim 95% van de ingeleverde cocaïne bevatte ook daadwerkelijk cocaïne. Het gemiddelde gehalte aan zuivere cocaïne in de poeders was 55% in 2008. Dit komt overeen met het gemiddelde in voorgaande jaren.
- Het overgrote deel van alle cocaïne is versneden met andere middelen. Net als voorgaande jaren worden vaak geneesmiddelen gebruikt voor het versnijden. Opvallend is de verdere afname van fenacetine en de forse toename van het gebruik van levamisol als versnijdingsmiddel in cocaïne. Ruim 30% van de onderzochte cocaïne bevatte dit geneesmiddel dat de afweer versterkt en gebruikt wordt bij de behandeling van darmkanker.
- Het prijspeil van cocaïne is al jaren stabiel. De gemiddelde straatprijs bedraagt €50 per gram.

Versnijdingsmiddelen in cocaïne

Gemiddelde percentage amfetamine en cafeïne in speed

Speed

- Speed is de straatnaam voor amfetamine en is na XTC en cocaïne de meest gebruikte harddrug in Nederland.
- 95% van de als speed verkochte poeders bevatte ook daadwerkelijk amfetamine.
- Net als bij XTC is in 2008 sprake van een opvallende verandering in de samenstelling. In het begin van het jaar schommelde het gemiddelde amfetaminegehalte in speedpoeders, net als de jaren daarvoor, rond de 35%. Gedurende het jaar daalde het gemiddelde sterk tot 16% eind 2008. Deze daling wordt, net als bij XTC, in verband gebracht met het verminderde aanbod van de grondstof voor amfetamine (BMK).
- Speed is vrijwel nooit zuiver en is in de meeste gevallen (ruim 80%) versneden met cafeïne. Zoals te zien in de grafiek wordt er meer cafeïne aan de speed toegevoegd om voor het lagere amfetaminegehalte te compenseren.

Cannabis

- Tetra-hydrocannabinol (THC) is de belangrijkste werkzame stof in cannabis. De sterkte van cannabisproducten wordt daarom uitgedrukt in het THC-gehalte.
- In 2008 stabiliseerde het THC-gehalte ten opzichte van het jaar ervoor. Gemiddeld bevatte Nederlandse wiet 16,4% THC (2007: 16,0%). Nederwiet is de meeste gebruikte cannabissoort.
- Na een flinke daling in 2007 is het THC-gehalte in buitenlandse hasj, na nederwiet de meest verkochte cannabissoort, weer vrijwel gelijk aan dat in Nederlandse wiet.
- In het buitenland is de wiet steeds meer van vergelijkbare sterkte als in Nederland. Recent onderzoek uit Engeland toont aan dat de wiet gemiddeld 16,2% THC bevat.

Gemiddeld percentage THC

